

Sygn. akt **IV U 1907/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2020 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSR del. do SO Beata Bury

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2020 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **J. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o emeryturę

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 03.10.2018 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 03.10.2018 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury poczynając od dnia 1.08.2018r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

II. zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. -

Sygn. akt IV U 1907/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 grudnia 2020 roku

Decyzją z dnia 3 października 2018 r. znak: (...) ZUS Oddział w R. odmówił J. M. prawa do emerytury, z uwagi na to, że wnioskodawca nie udowodnił 20-letniego okresu ubezpieczenia, a jedynie 16 lat 11 miesięcy i 5 dni. Okresy składkowe to 12 lat 8 miesięcy i 11 dni, a nieskładkowe (1/3) – 4 lata 2 miesiące i 24 dni.

Na uzasadnienie podano, że organ przyjął do stażu pracy następujące okresy zatrudnienia:

- 21 czerwca 1968 r. – 30 września 1969 r. – (...) w R.,

- 1 października 1981 r. – 30 czerwca 1982 r. – (...) w R.,

wyłączył natomiast ze stażu następujące okresy:

- 1 października 1979 r. – 31 stycznia 1980 r., 1 października 1980 r. – 31 grudnia 1980 r. – umowy zlecenie z(...) w R. z uwagi na czasokres ich trwania poniżej 6 miesięcy i brak informacji, czy odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne,

- 1983-1993 (bbd) – umowy zlecenie z (...) Filia w R., (...) i (...) z uwagi na brak bliższych danych – okresów, podano tylko semestry oraz czy odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne,

- 1983-1984 (bbd) – umowy zlecenie z (...) z uwagi na brak bliższych danych – okresów, podano tylko semestry oraz czy odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne,

- 1979-1991 (bbd) – umowy zlecenie z (...) z uwagi na brak bliższych danych – okresów, podano tylko semestry oraz czy odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. M. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji, jak również o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Zdaniem skarżącego, do okresu zatrudnienia powinny zostać zaliczone okresy wykonywania pracy na podstawie umów zlecenie – z (...) Filia w R. w l. 1981-1993, z (...) w l. 1979-1991 oraz z (...) w l. 1983-1984. Kiedy wnioskodawca nie pozostawał w równoległym stosunku pracy, za każdym razem zgłaszał pracodawcy konieczność odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne od ww. umów. Stosowna dokumentacja nie jest już archiwizowana. Każda z umów zlecenie określa czasokres jej trwania, którym jest rok akademicki.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS O/R. wniósł o oddalenie odwołania w całości, podtrzymując dotychczas prezentowaną argumentację. Wniósł także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Część umów zlecenie (1971-1993) powoda było realizowanych obok stosunku pracy, a część – była jedyną formą zatrudnienia. Tylko 3 umowy mają określony czasokres: z tym, że dwie trwały krócej niż 6 miesięcy (1.10.1979-31.1.1980 i 1.10.1980-31.12.1980), natomiast odnośnie umowy 1.10.1981-30.6.1982 r. brak jest informacji, czy istniał obowiązek opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne zgodnie z art. 28 ustawy z 1975 r., poza tym czasokres ten opiera się na wykazie wykonanych zajęć dydaktycznych, a zatem nie wiadomo, czy umowa nie trwała faktycznie poniżej 6 miesięcy. W treści umów nie podano dnia rozpoczęcia ich wykonywania ani dat rozwiązania. Sformułowanie semestr lub rok akademicki nie wypełnia powyższego warunku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. M. urodził się w dniu (...)

W 1968 r. ukończył studia prawnicze na (...)

W okresie od dnia 7 sierpnia 1984 r. do dnia 6 sierpnia 1988 r. sprawował osobistą opiekę nad córką D. ur. (...)

W okresach:

- od dnia 1 października 1969 r. do dnia 30 czerwca 1979 r.,

- od dnia 1 stycznia 1981 r. do dnia 31 sierpnia 1981 r. oraz

- od dnia 1 października 1982 r. do dnia 30 września 1983 r.

pracował na stanowisku wykładowcy w (...) (...) Filia w R., na podstawie umów o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy.

W piśmie z dnia 25 kwietnia 1983 r. (...) (...) w R. wliczył wnioskodawcy do okresów zatrudnienia do dodatku za wysługę lat okresy: od dnia 1 października 1979 r. do dnia 31 grudnia 1980 r. oraz od dnia 1 października 1981 r. do dnia 30 czerwca 1982 r., zgodnie z wnioskiem z dnia 6 kwietnia 1983 r.

J. M. był zatrudniony w (...) Filia w R. w ramach umów zlecenie w okresach:

- od dnia 1 października 1979 r. do dnia 31 stycznia 1980 r. – 180 godzin,
- od dnia 1 października 1980 r. do dnia 31 grudnia 1980 r. – 144 godziny,
- od dnia 1 października 1981 r. do dnia 30 czerwca 1982 r. – 856 godzin.

J. M. był zatrudniony w (...) w ramach umów zlecenie w okresach:

- (...) – 255 godzin,
- 1980-1981 – 390 godzin,
- (...) – 470 godzin,
- (...) – 320 godzin.

Wnioskodawca był zatrudniony w (...) na podstawie umowy zlecenie z dnia 10 października 1983 r. na stanowisku starszego wykładowcy do prowadzenia zajęć dydaktycznych w roku akademickim 1983/1984.

Wnioskodawca zakończył zatrudnienie w 1993 r.

J. M. wykonywał obowiązki nauczyciela akademickiego w poszczególnych semestrach i latach akademickich, w jednostkach jw., na podstawie umów zlecenie. Jego status nie odbiegał od statusu nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie umów o pracę, z tym, że nie był on rozliczany z działalności naukowej. Każdorazowo podlegał kierownikowi zakładu lub katedry. Ww. odbywał zajęcia zgodnie z rozkładami zajęć, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, w sposób zorganizowany i ciągły, cyklicznie, m.in. z takich przedmiotów jak: logika, wstęp do prawoznawstwa, elementy socjologii i historia doktryn polityczno-prawnych. W trakcie semestrów odbywał dyżury, a pomiędzy zajęciami – przeprowadzał egzaminy i zaliczenia, był członkiem komisji rekrutacyjnych na (...) Filia w R., sprawował opiekę nad studentami poszczególnych roczników, prowadził seminaria dyplomowe i recenzował prace dyplomowe. Stawka za jedną godzinę zajęć odpowiadała stawce godzinowej ponadwymiarowej etatowego nauczyciela akademickiego, co – przy dużej ilości zajęć – powodowało uzyskanie wynagrodzenia wyższego niż pracownika. Stawka za zajęcia odbywane w niedziele była wyższa. Wnioskodawca, jako osoba z tytułem zawodowym magistra, miał zazwyczaj przydzieloną liczbę godzin odpowiadającą stanowisku asystenta (pensum 210 godzin w skali roku akademickiego), najczęściej jednak liczba tych godzin była większa i wynosiła, w przypadku (...) Filia w R., ok. 300-400. Wynagrodzenie wypłacano wnioskodawcy po zakończeniu semestru i złożeniu przez niego sprawozdania z ilości wykonanych zajęć.

W okresach spornych J. M. nie korzystał ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego (chorobowego).

W dniu 31 sierpnia 2018 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

W zasobach organu rentowego brak jest informacji o zgłoszeniu wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych z tytułu umów zlecenie z l. 80-tych przez Filię (...), (...) i (...). Ww. podmioty rozliczały się na podstawie deklaracji bezimiennych.

W okresie od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 30 czerwca 2019 r. wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w 1/32 wymiaru czasu pracy w (...) sp. z o.o. w W..

W okresie od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 28 kwietnia 2020 r. wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w 1/32 wymiaru czasu pracy w (...) w K..

Od dnia 29 kwietnia 2020 r. wnioskodawca pozostaje w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w K..

(dowód: akta organu rentowego, dokumentacja dołączona do odwołania – k. 6-9, zestawienie – k. 30-35, pisma – k. 63-64, 66, pismo organu rentowego z dnia 17 sierpnia 2020 r., zaświadczenie z dnia 10 sierpnia 2020 r. – k. 82, świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 2020 r. – k. 83-84, świadectwo pracy z dnia 1 lipca 2019 r. – k. 85-87, dalsza dokumentacja – k. 96-97, 99-100, 102, 104-107, zeznania świadka E. M. – k. 25-26, zeznania świadków: A. W. – k. 121-122, A. H. – k. 122-123, M. W. - k. 123, zeznania wnioskodawcy J. M. - k. 70-71, 90 i 125-126)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowaną i tym samym wiarygodną dokumentację złożoną w aktach organu rentowego.

Aspekt wiarygodności posiadają ujawnione w toku postępowania dowody z dokumentów. Ich treść i autentyczność nie budzi wątpliwości, stanowiąc odzwierciedlenie stanu rzeczywistego.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków: E. M., A. H., A. W. oraz M. W.. Ich wypowiedzi są logiczne, jasne, ukazują w sposób rzetelny okoliczności realizacji przez wnioskodawcę umów zlecenie, sposób jego wynagradzania oraz opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, znajdując częściowe potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Analogiczny przymiot należy przypisać zeznaniom wnioskodawcy J. M.. Wypowiedzi strony były spójne, przekonywujące, a ponadto zgodne z zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego. Sąd nie dopatrywał się w nich sprzeczności, przyjmując, że są również zgodne z pozostałym – rzeczowym i osobowym – materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. M. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 53), zwanej dalej „ustawą emerytalną”, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266), zwanej dalej „ustawą systemową”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. Okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia. Za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne: pracy na obszarze Państwa Polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy: objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki (art. 6 ust. 2 pkt 13a ustawy systemowej).

Samo opłacenie składek, czy też zgłoszenie do ubezpieczenia, nie jest równoznaczne z istnieniem stosunku ubezpieczeniowego. Ten bowiem powstaje wraz z zaistnieniem sytuacji rodzącej obowiązek ubezpieczenia, jako wyraz zasady automatyzmu prawnego; jest wtórny wobec stosunku podstawowego, stanowiącego tytuł ubezpieczenia (por. wyrok SN z 11.3.2008 r., I UK 256/07).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia zgodnie z treścią § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz. 1412) jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Środkiem dowodowym stwierdzającym, z kolei, wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia (§ 21 powołanego rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną pozostawało, czy wnioskodawca legitymuje się co najmniej 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym w rozumieniu art. 28 ustawy emerytalnej. Organ rentowy ustalił ten staż na poziomie 16 lat 11 miesięcy i 5 dni, a po przedstawieniu przez skarżącego dodatkowej dokumentacji - 19 lat 3 miesiące i 18 dni (k. 112). Jednocześnie wnioskodawca domagał się wliczenia do powyższego czasokresu okresów wykonywania pracy na podstawie umów zlecenie, z trzema uczelniami, przy czym najdłuższy okres zatrudnienia obejmował pracę w (...) Filia w R..

Zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U. z 1983 r., poz. 146), obowiązkowe ubezpieczenie społeczne obejmuje osoby wykonujące stale i odpłatnie pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, zawartej z jednostkami gospodarki uspołecznionej. Umową agencyjną lub umową zlecenia w rozumieniu ustawy jest umowa, na podstawie której osoba ją zawierająca zobowiązuje się do wykonywania określonych czynności w imieniu jednostki gospodarki uspołecznionej lub na rzecz tej jednostki. Pracę uważa się za wykonywaną stale, jeżeli trwa nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy. Obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem oznaczonym w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania. Obowiązek ubezpieczenia ustaje z dniem rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Osoba, która podlegała obowiązkowi ubezpieczenia, może kontynuować ubezpieczenie bezpośrednio po jego ustaniu, przez okres nie przekraczający 6 miesięcy (art. 1, 4-5 ustawy). Składkę na ubezpieczenie opłacają w odpowiednich częściach jednostka gospodarki uspołecznionej, która zawarła umowę, i ubezpieczony. Składkę na ubezpieczenie w okresie kontynuowania ubezpieczenia w myśl art. 5 ust. 2 opłaca w całości ubezpieczony. Składkę na ubezpieczenie opłaca się za każdy miesiąc, w którym istniało ubezpieczenie. Składek na ubezpieczenie nie opłaca się w okresie pobierania przez ubezpieczonego zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego. Jeżeli po upływie roku kalendarzowego okaże się, że w ciągu tego roku przeciętny miesięczny dochód z wykonywania umowy nie osiągnął połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej, składki opłacone za ten rok podlegają zwrotowi, a tego roku nie wlicza się do okresu ubezpieczenia wymaganego do uzyskania świadczeń na podstawie ustawy. Kwotę składek podlegającą zwrotowi pomniejsza się o kwotę pobranych w ciągu tego roku zasiłków przewidzianych w art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3. Przy ustalaniu przeciętnego miesięcznego dochodu określonego w ust. 1 nie bierze się pod uwagę miesięcy, w których nie istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie w myśl art. 27 ust. 2. W razie rozwiązania lub wygaśnięcia umowy przed upływem roku kalendarzowego przeciętny miesięczny dochód określony w ust. 1 ustala się za okres do rozwiązania lub wygaśnięcia umowy (art. 26-28).

Za utrwalony w orzecznictwie należy uznać pogląd, że dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 tej ustawy, nie jest wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę opłacania przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne. Jeżeli więc fakt pozostawania w zatrudnieniu w stanie prawnym sprzed wejścia w życie ww. ustawy został udowodniony, to okres tego zatrudnienia jest okresem składkowym niezależnie od tego, czy za okresy zatrudnienia pracodawca opłacił składki na

ubezpieczenia społeczne (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 13.3.2014 r. (III AUa 1337/13) i wyrok SA w Gdańsku z dnia 23.5.2013 r. (III AUa 1728/12). Obowiązek ubezpieczenia, a w konsekwencji istniejący po stronie jednostki gospodarki uspołecznionej, stosownie do treści § 2 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 14 lutego 1976 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie ubezpieczenia społecznego osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. 1976 r. nr 6, poz. 33), obowiązek rozliczania składek na ubezpieczenie z oddziałem ZUS, dotyczył zatem osób, które miały zawarte z tym zakładem umowy agencyjne lub umowy zlecenia. W spornej sprawie płatnicy rozliczali się na podstawie deklaracji bezimiennych, a zatem niemożliwa była również weryfikacja zwrotu składek, o której mowa w art. 28 ustawy.

W wyroku z 20.11.2018 r. (III AUa 597/18) SA w Białymstoku wskazał, że osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia zawartej z jednostką gospodarki uspołecznionej podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, jeżeli pracę wynikającą z tej umowy, wykonywała co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, stale, odpłatnie i odprowadzone zostały za nią za każdy miesiąc składki na ubezpieczenia społeczne.

J. M. wykonywał obowiązki nauczyciela akademickiego w poszczególnych semestrach i latach akademickich, w jednostkach jw., na podstawie umów zlecenie. Jego status nie odbiegał od statusu nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie umów o pracę, z tym, że nie był on rozliczany z działalności naukowej. Każdorazowo podlegał kierownikowi zakładu lub katedry. Ww. odbywał zajęcia zgodnie z rozkładami zajęć, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, w sposób zorganizowany i ciągły oraz cyklicznie. W trakcie semestrów odbywał dyżury, a pomiędzy zajęciami – przeprowadzał egzaminy i zaliczenia, był członkiem komisji rekrutacyjnych na (...) Filia w R., sprawował opiekę nad studentami poszczególnych roczników, prowadził seminaria dyplomowe i recenzował prace dyplomowe. Stawka za jedną godzinę zajęć odpowiadała stawce godzinowej ponadwymiarowej etatowego nauczyciela akademickiego, co – przy dużej ilości zajęć – powodowało uzyskanie wynagrodzenia wyższego niż pracownika. Z kolei, stawka za zajęcia odbywane w niedziele była wyższa. Stawki te nie były ustalane dowolnie przez uczelnie, a wynikały z rozporządzeń: Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 1982 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich (Dz.U. nr 25, poz. 181), Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 lipca 1989 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich (Dz.U. nr 48, poz. 267) oraz z Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 października 1990 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich (Dz.U. nr 75, poz. 447). Wnioskodawca, jako osoba z tytułem zawodowym magistra, miał zazwyczaj przydzieloną liczbę godzin odpowiadającą stanowisku asystenta (pensum 210 godzin w skali roku akademickiego), najczęściej jednak liczba tych godzin była większa i wynosiła, w przypadku (...) Filia w R., ok. 300-400. J. M. prowadził bowiem wiele przedmiotów (logika, wstęp do prawoznawstwa, elementy socjologii, historia doktryn polityczno-prawnych). W sytuacji, gdy skarżący wykonywał również zajęcia w (...) lub na (...), liczba tych godzin przekraczała kilkaset. Taki stan rzeczy rodził opłacalność wykonywania zajęć na podstawie umów zlecenie, również w rozumieniu progu wskazanego w ustawie z 1975 r. Wynagrodzenie wypłacano wnioskodawcy po zakończeniu semestru i złożeniu przez niego sprawozdania z ilości wykonanych zajęć. W kontekście ustalonego stanu faktycznego, należy podkreślić specyfikę pracy nauczyciela akademickiego, która obejmuje działalność: dydaktyczną, naukową i organizacyjną. Obejmuje ona cały rok akademicki, w którym okres zajęć dydaktycznych w poszczególnych semestrach obejmuje zazwyczaj ok. 8 miesięcy (październik-styczeń oraz marzec-czerwiec), a pomiędzy nimi odbywają się zaliczenia i egzaminy, z kolei, w tamtym czasie, okres wakacyjny obejmował również rekrutację na studia. Taki stan rzeczy rodził ciągłość pracy po stronie wnioskodawcy, nawet, jeżeli treść umów odzwierciedla jedynie czasokres wykonywania (tylko) zajęć dydaktycznych. Z art. 1 ust. 3 ustawy z 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej i umowy zlecenia wynika, że pracę uważa się za wykonywaną stale, jeżeli trwa nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy. Już samo literalne brzmienie tego przepisu wskazuje, że chodzi o pracę wykonywaną przez pełne miesiące, kolejno po sobie następujące. Takiej wykładni pojęcia "stałości" wykonywanej pracy dokonał Sąd Najwyższy w powołanej uchwale z dnia 28 lutego 1989 r. (III UZP 4/98). W uzasadnieniu tejże uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że "stałe wykonywanie pracy ma miejsce wówczas, gdy praca ta jest wykonywana bez żadnych przerw przez okres co najmniej sześciu miesięcy" (por. także wyrok SA w Warszawie z 28.8.2015 r., III AUa 1090/14). W spornej sprawie konieczne pozostaje uwzględnienie specyfiki zatrudnienia nauczyciela akademickiego, gdzie okresy pracy dydaktycznej, zazwyczaj 4-miesięcznej łączą się z obowiązkami międzysemestralnymi (zazwyczaj luty i czerwiec-lipiec), kiedy to następuje czas egzaminowania

studentów i zdobywania przez nich zaliczeń przedmiotów. Do tego dochodziły również, w tamtym czasie, obowiązki rekrutacyjne. Zazwyczaj na te czasokresy nie były z wnioskodawcą zawierane umowy zlecenie, a ściślej – nie obejmują one tych miesięcy, choć praca, na zasadzie ciągłości, była nadal przez niego wykonywana. O faktycznej przerwie można ewentualnie mówić w okresie letnim (lipiec-sierpień). W tym miejscu należy zwrócić uwagę na wyrok SA w Katowicach z 18.12.2012 r. (III AUa 1401/12), w którym wskazano, że pracę uważa się za wykonywaną stale, jeżeli trwa nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy. Nie chodzi jednak o okres, na jaki umowa została zawarta, ale o okres trwania umowy, czyli jej faktycznego wykonywania.

Mając na względzie powyższe, zdaniem sądu, skarżący spełnił warunek objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w aspekcie stałego wykonywania pracy, tj. nieprzerwanie przez okres 6 miesięcy, przez okres kilkunastu lat.

Zdaniem sądu, skarżący wykazał dostępnymi środkami dowodowymi fakt wykonywania pracy oraz wysokości wynagrodzenia za pracę w okresie spornym, jak również, że nie były dokonywane zwroty składek w trybie art. 28 ustawy, co oznacza, że osiągał on wymaganą wysokość wynagrodzenia/dochodu. Z kolei, organ rentowy nie udowodnił, że takie zwroty miały miejsce. Przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i następne KPC) nie zawierają dodatkowych ograniczeń w stosunku do przepisów ogólnych regulujących postępowanie dowodowe (art. 235-309 KPC). Oznacza to, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami (w tym dowodami osobowymi) wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia – niezależnie od tego czy dokumenty potwierdzające jego uprawnienia się zachowały, czy też istnieją dokumenty, z których wynika coś innego. Zgodnie zaś z art. 233 § 1 KPC, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W świetle powołanych wyżej przepisów i argumentacji prawnej, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję.

Ponieważ przesądzenie w sprawie spornej kwestii wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem, opierając się na treści art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ustalono brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 KPC w zw. z art. 108 KPC i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265) - 1800,00 zł.